

Maria Moreu Súrria

Infermera

Núria i Anna Gené Miralles

Il·lustracions:
Eduard Sallent i Pibernat

on són ?
les dones?
t a r g a r i n e s ■

On són les dones?

t a r g a r i n e s ■

On són les dones targarines? és un projecte que vol donar a conèixer dones de Tàrraga que, tot i haver tingut una vida professional i personal plena d'èxits, s'han mantingut en l'anonimat. Aquesta col·lecció vol reconèixer-ne els mèrits i compartir les seves històries.

Maria Moreu Súrria

Infermera

Tàrraga, 17/10/1926

Maria Moreu i Sírria va néixer a Tàrrega l'any 1926. Filla de Francesc Moreu Balcells, empresari i polític targarí, i de Carme Sírria Balcells, modista, va viure la seva infantesa a Tàrrega fins als deu anys. En acabar la Guerra Civil, va arribar la repressió i va haver de marxar a Barcelona amb la seva família perquè el seu pare havia estat alcalde republicà de la ciutat de Tàrrega i era perseguit per l'exèrcit franquista.

La Guerra Civil va fer que perdessin la major part de les seves pertinences, així com la seva infantesa, que es va veure truncada. La seva joventut va passar entre Barcelona i Badalona. Després de deu anys, la família va tornar a establir-se a Tàrrega.

Als vint-i-quatre anys, va fer una substitució d'una infermera amb el doctor Orobitg. Ell, en veure la traça que tenia per a la professió i la vocació d'ajudar les persones, la va animar a tornar a Barcelona i estudiar infermeria. En acabar la carrera, va retornar per exercir d'infermera a Tàrrega. Durant la seva vida professional es va dedicar en cos i ànima a cuidar els targarins i targarines. Les seves passions, a part de la infermeria, són la geografia i la història. Sempre ha estat una dona independent. Mai es va casar i va aprofitar aquesta llibertat per viatjar per tot el món i conèixer noves cultures.

La Maria ha dedicat la seva vida a tenir cura de la gent i per aquest motiu continua sent una persona molt estimada a Tàrrega. Actualment, amb noranta-set anys, resideix a la Residència El Carme i gaudeix de poder sortir cada dia i parlar amb els veïns i veïnes de la ciutat.

Maria

Moreu

Súria

Com cada dilluns, és mercat a Tàrraga i l'Alba i el seu pare surten a comprar. Encara és estiu i l'escola no comença fins d'aquí a uns dies.

-Ara és el moment de comprar la fruita i la verdura! -diu l'Alba, li encanta veure la gran varietat d'hortalisses que hi ha.

Caminant cap al carrer Agoders, davant de la cafeteria Ateneu, veuen arribar dues senyores, xerrant molt animades. Una d'elles té els cabells blancs, porta ulleres i s'ajuda d'un caminador per fer la passejada.

-Bon dia, Maria! Em coneixes? -diu el pare de l'Alba.

-Ai, xiquet, en aquest moment no em ve al cap! Qui ets? -respon la Maria tota encuriosida.

-Ostres, segur que no sap qui soc? Doncs si no em reconeix la cara... potser li hauré d'ensenyar el cul! -li diu el Joan.

-Ha, ha, ha! -esclaten a riure els dos! L'Alba també riu i es queda encuriosida per allò que ha dit el pare.

-Soc el Joan de cal Raspall.

-Aixè, ara sí! -respon la Maria posant-se les mans al cap.

-Miri, aquesta és la meua filla, l'Alba -diu el Joan agafant la nena per la mà.

-Hola, bonica, quants anys tens? -pregunta la Maria a l'Alba.

-Onze anys -respon la nena.

-Oh, que gran estàs! Com passa el temps! -li respon la Maria.

-Ja ho pot ben dir, Maria. Aquest és el seu últim any a l'Escola Jacint Verdaguer. L'any que ve cap a l'institut -li diu el Joan amb cert sentiment nostàlgic.

-Doncs mira, Alba -diu la Maria-, jo vaig ser una de les alumnes de la primera promoció de l'Escola Jacint Verdaguer, tot i que abans en deïem Les Escoles. Això va ser l'any 1934! Mira si ha plogut des de llavors.

MARIA

-Aquesta senyora, Alba, ha vist el cul de moltes persones de Tàrraga! Era infermera i abans els medicaments es donaven amb injecció -comenta el pare.

-Ostres! -va exclamar l'Alba, que sempre li havia agradat jugar a ser infermera i cuidar i curar les seves nines.

-La Maria Moreu era una infermera molt amable, sempre em portava caramels perquè no plorés quan m'havia de punxar! -diu el pare.

-Sí! Però recordo que un dia que no te'n vaig portar, em vas dir: «Dona'm els diners, que ja me'ls compraré jo!» -li respon la Maria, que recorda com si fos ara moltes de les anècdotes que ha viscut essent infermera.

Es van posar tots a riure.

Després d'acomiar-se, el pare i l'Alba van continuar caminant direcció a les parades de fruita i la nena tota encuriosida va voler saber més coses sobre aquella senyora infermera.

-Explica-me'n més coses, pare!

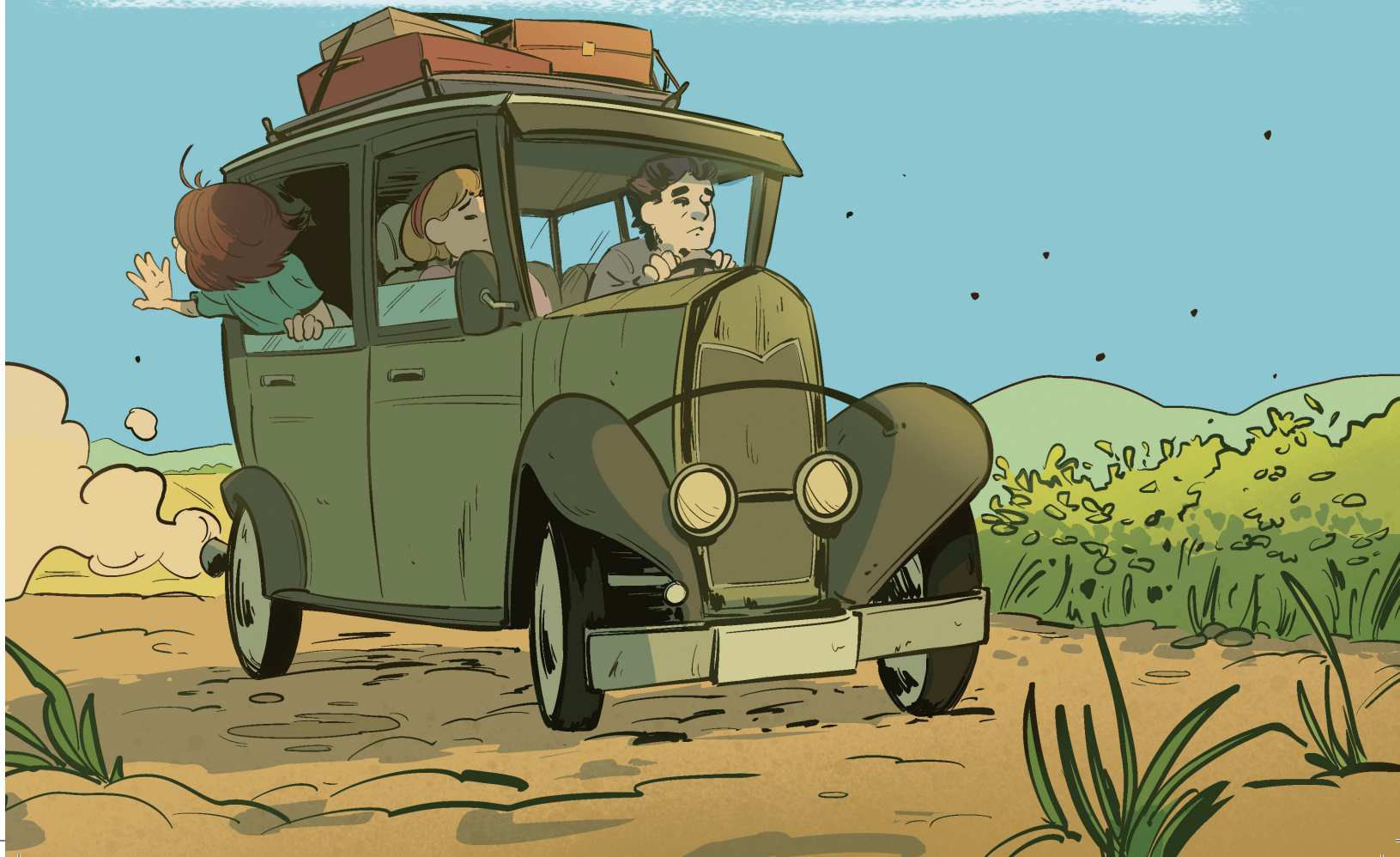
-Doncs mira, quan tenia la teva edat, la Maria va haver de marxar a Barcelona perquè va esclatar la Guerra Civil. El seu pare, el Francisco Moreu, era del bàndol republicà i com que havia sigut regidor a l'Ajuntament de Tàrraga i uns mesos alcalde durant la guerra, era buscat per l'exèrcit franquista. Van haver de deixar-ho tot i començar la vida de nou a Barcelona. Allí la Maria va continuar els estudis i, quan tenia vint anys, tota la família va tornar a viure a Tàrraga. Al principi, li va costar adaptar-se. En aquella època era poc comú que les dones treballessin, la majoria s'ocupaven de la llar.

Ella ajudava a casa i aprenia a cosir a les tardes. Buscava feina, però no en trobava. Durant un estiu, als vint-i-dos anys, tot va canviar. Va fer una substitució d'infermera a la Seguretat Social, treballant amb el doctor Orobitz. I així va ser com va descobrir la seva passió. Es va adonar que li agradava tenir cura dels malalts i no li feien por les agulles.

-Com a mi, pare! -va exclamar l'Alba, tota emocionada.

-Sí, Alba, com a tu -va respondre el pare.

Va ser llavors quan el doctor Orobitg li va dir que mai és tard per estudiar el que t'agrada. D'aquesta manera, la Maria va començar els estudis d'infermeria als vint-i-quatre anys a Barcelona. Un cop acabada la carrera, va haver de tornar a Tàrraga perquè la vida a Barcelona era molt cara i amb el que cobrava per treballar no es podia pagar l'allotjament.

En tornar a Tàrrrega, es va presentar a tots els metges de la ciutat i així va ser com va començar a treballar. Durant cinquanta anys va tenir cura de molts malalts. Pensa que hi havia dies que havia arribat a punxar seixanta pacients!

-Això és molt, oi? -va preguntar l'Alba.

-I tant! I saps com es desplaçava?

-Amb cotxe, no? -va respondre l'Alba, pensant que la pregunta tenia una resposta molt evident.

-Doncs no, caminant!

-Caminant? -va respondre l'Alba, perplexa.

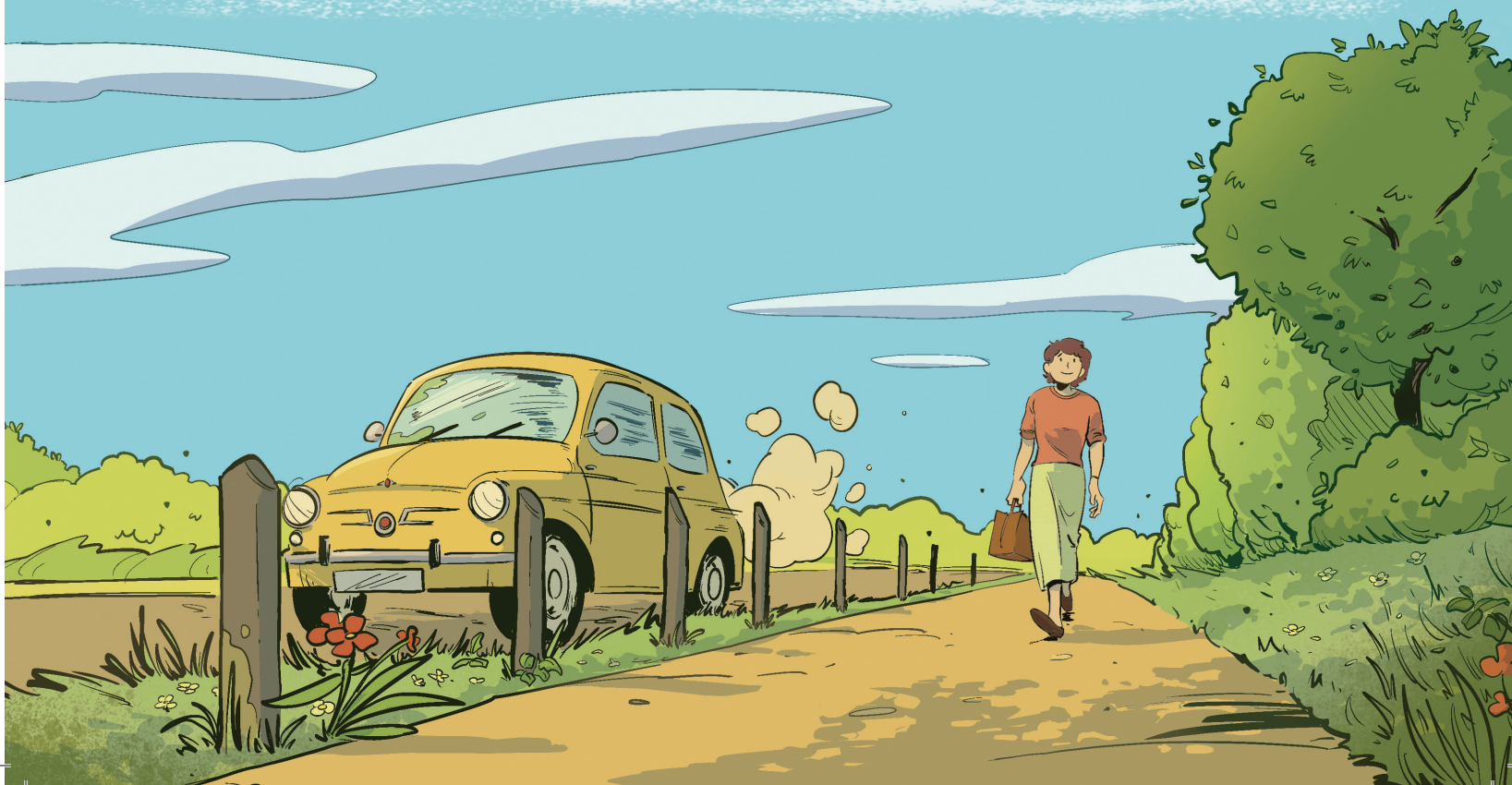
Des del Cor de Maria, a Fátima... i fins i tot a Vilagrassa!

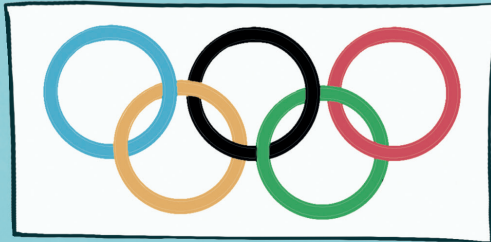
-Com? Que no hi havia cotxes? -va respondre l'Alba amb cara de sorpresa.

-Molt pocs. Tu t'imagines caminar tants quilòmetres, per no deixar cap malalt desatès?

-Ja em canso només de pensar-ho! -va esbufegar l'Alba.

-I moltes vegades s'havia d'aixecar a la nit per cuidar algun malalt. Hi va haver una vegada que durant tres mesos havia d'anar cada dia a casa d'un pacient a administrar-li un medicament. Hi anava d'una a quatre de la matinada i l'endemà, és clar, a treballar una altra vegada!

-I no es va cansar mai? -va preguntar l'Alba encuriosida.

-No pas! Tota la vida va fer domicilis. Fins i tot va seguir de casa en casa quan ja s'havia establert en un despatx al costat de la farmàcia de l'Estació. Allí hi va treballar vint-i-cinc anys fins que es va jubilar l'any 1992. Saps quin esdeveniment hi va haver aquell any a Barcelona? -va preguntar a l'Alba.

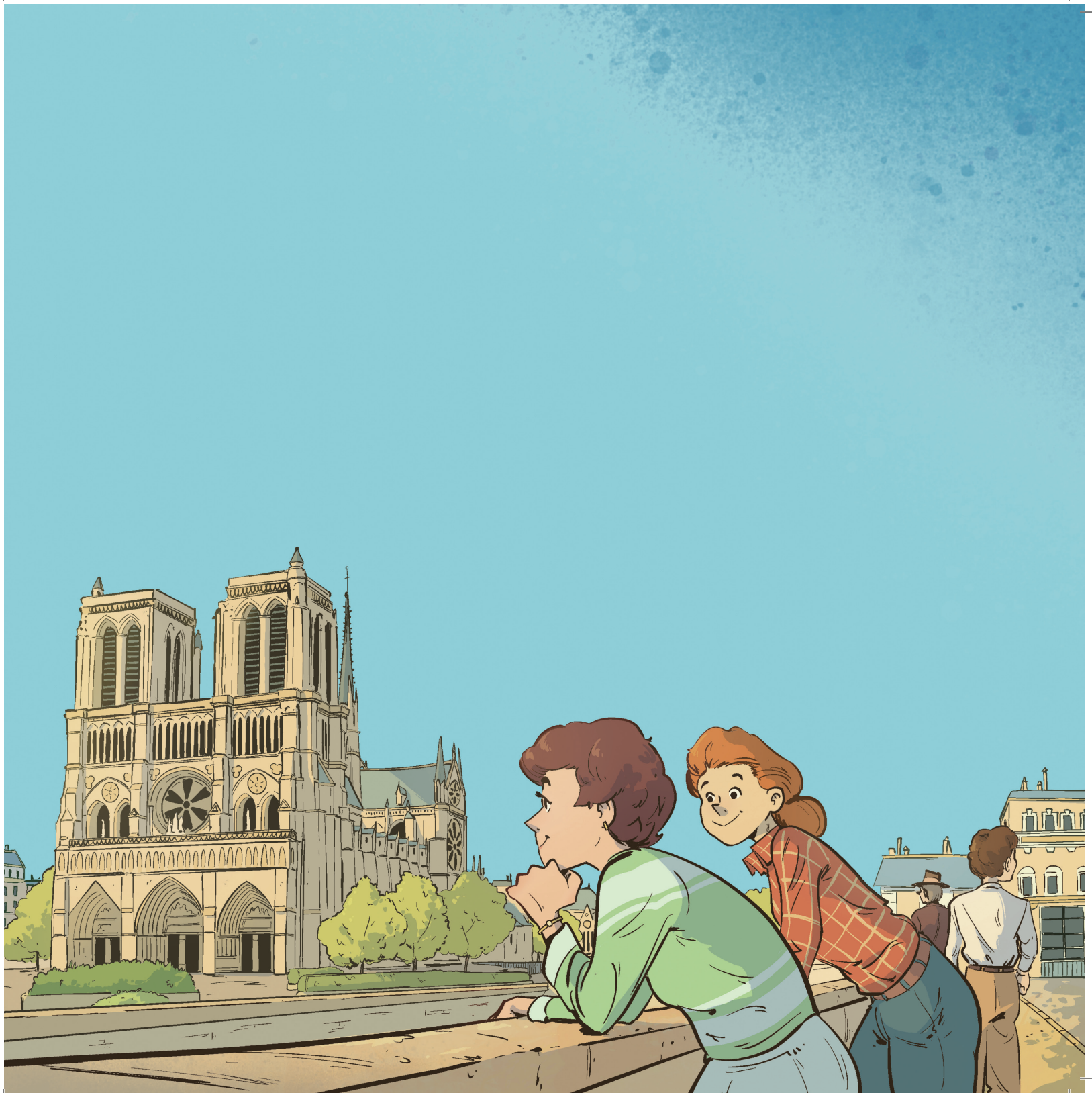
-Les Olimpíades! -va respondre, que precisament ho acabava d'aprendre a l'escola.

-Exacte! -va respondre el pare-. La Maria es va jubilar aquell any per poder anar a Barcelona a viure l'ambient de les Olimpíades.

-Li agradava molt l'esport?

-Bé... el que realment li agradava era viatjar i la pintura. Ara és molt freqüent que un grup d'amigues viatgin juntes, però fa cinquanta anys, no. Des que va començar a treballar cada any feia un viatge amb amigues durant les vacances. Ha viatjat per tots els continents, ha visitat més de trenta països i fins i tot ha repetit! Un d'aquests viatges que feia molt sovint era anar a París a veure la seva gran amiga Pilarin Minguell Pont, que estava treballant de locutora a Ràdio París.

-Ostres, que aventurera! Explica'm més anècdotes de quan era infermera, pare! -diu l'Alba, que cada cop té més ganes de saber més vivències de la vida de la Maria.

-Doncs mira, un dia va anar a una casa on sempre punxava el fill petit. Però aquell dia va anar a punxar la seva mare i la seva àvia, que havien agafat bronquitis. Aleshores, el fill petit, en veure que no l'anava a punxar a ell, es va posar a plorar i va començar a dir: «La Maria no m'estima, la Maria no m'estima!» En una altra casa, no va veure mai la cara del senyor que anava a punxar, perquè sempre el trobava d'esquena, amb els pantalons abaixats i la cara girada, preparat perquè el punxessin. Suposo que li feia vergonya perquè ella era una dona.

-O sigui que només li va conèixer el cul? -va preguntar la nena.

-Exacte, Alba!

Van esclatar a riure els dos.

-No sempre era fàcil la seva feina, més d'una vegada havia hagut de buscar els nens per la casa, mirar dins dels armaris, sota el llit... ja que els més petits se li amagaven perquè no volien que els punxés.

-Ostres, que divertit! Quantes anècdotes coneixes de la Maria Moreu!

-va dir l'Alba-. Com és que en saps tantes, pare?

-Perquè la Maria és una vella amiga de la teva àvia i sempre li ha explicat les anècdotes més divertides. A més, és una persona molt coneguda i estimada a Tàrraga.

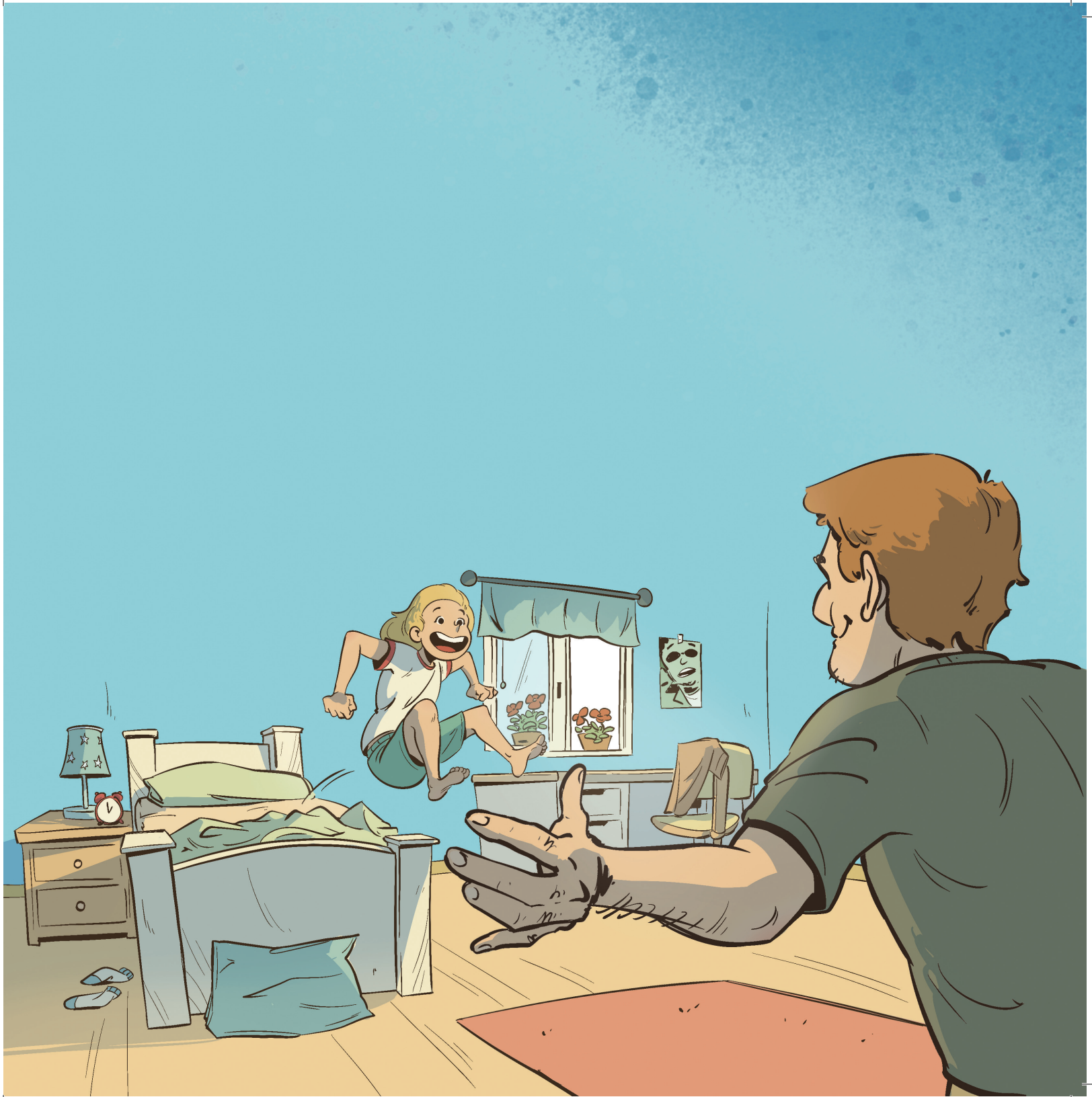
-És fills i filles la Maria?

-No. Ha valorat molt sempre la seva llibertat -va dir el pare-. En aquella època hi havia molta pressió social sobre les dones per casar-se i tenir fills. Però el seu pare i la seva mare no la van empènyer mai a contraure matrimoni si ella no ho veia clar. Va viure amb la seva germana, el marit d'ella i els nebots. La Maria sempre diu que ha sigut molt feliç.

Aquella nit l'Alba, quan es va posar al llit, no es treia del cap la història que li havia explicat el seu pare sobre la Maria. Quan el pare va entrar l'endemà al matí a l'habitació per veure si estava desperta, l'Alba es va incorporar d'un salt i va dir tota decidida:

Pare, de gran vull ser infermera i viatjar per tot el món com la Maria Moreu.

Aprenç noves paraules amb la Maria

Anècdota. Quan a algú li passa alguna cosa curiosa.

Guerra. Lluita amb armes entre dos o més països. En una guerra mundial, hi ha diversos països implicats. Una guerra civil es fa entre persones d'un mateix país. En el conte es refereix a la Guerra Civil Espanyola, que va començar el 1936 després d'un cop d'estat d'una bona part de les forces armades i va acabar el 1939 amb la instauració del règim franquista. A Catalunya hi van morir més de 50.000 persones.

Nostàlgia. Quan enyores algú o alguna cosa.

Perplex/a. Quan algú està confós i no sap què fer.

Pressió social. Quan ens influeixen negativament les opinions dels altres.

Repressió. Controlar algú amb l'ús de la força.

Truncar. Quan alguna cosa s'acaba inesperadament.

Vocació. Quan tens ganes de fer alguna cosa i ets bo fent-la (exemple: una persona que juga a futbol i pot viure d'això).

Qui era?

Pilarin Minguell Pont. Va ser una actriu, periodista i locutora radiofònica taragarina. Va destacar de ben jove com a actriu i va culminar la seva trajectòria com a locutora a Ràdio París. Va viure a Lleida, París, Barcelona, el Calladell i finalment tornà a Tàrrrega per passar els últims anys de vida.

Dr. Ramon Orobitg Balcells. Metge taragari molt estimat per la ciutadania, que exercí fins a principis dels anys seixanta del s.XX.

Altres coses interessants

Escola Jacint Verdaguer. Escola pública inaugurada el dia 28 de gener de 1934 i impulsada per l'Ajuntament del municipi. A l'inici, l'Escola compartia espais amb l'Escola d'Arts i Oficis.

Els dies 19 i 20 d'abril de 1934 es van assignar deu mestres a l'Escola.

El projecte inicial comprenia la construcció de tres edificis, però només es va construir l'edifici de la dreta del pati, que tenia dues plantes.

Al final de la dècada dels seixanta, coincidint amb l'augment de la natalitat, s'amplià el centre i s'aixecà una tercera planta.

Finalment, i durant els anys 1999 i 2000, es duqué a terme un projecte de millora i ampliació de tot el centre per adaptar-lo a les necessitats actuals.

Prestació social. Qualsevol actuació que es fa per assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la seva vida.

República. Estat o país que té com a cap de l'Estat una persona escollida pel poble i no un rei o una reina.

Seguretat Social. És el sistema que garanteix que qualsevol persona tingui assistència i prestacions socials suficients davant situacions de necessitat, especialment en cas de desocupació.

Maria Moreu Súrria

© del text Núria Gené Miralles i Anna Gené Miralles

© de les il·lustracions Eduard Sallent i Pibernat

© del disseny i la maquetació Ester Gasol Dea, Onart fotografia i disseny

© d'aquesta edició Ajuntament de Tàrrrega

Correcció d'estil i ortotipogràfica: Albert Lavila Segura

Idea original: Mireia Fontanet Viladot

Coordinació editorial: Mireia Fontanet Viladot i Sònia Sans Carrera

DL L 225-2024

Tàrrrega, abril de 2024

Ho edita:

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars. Si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra, us podeu adreçar a l'editor.

Títols editats

Alba Güell Roca, mestra i activista cultural

Pilarin Minguell Pont, actriu, periodista i locutora radiofònica

Maria Bernades Guardiola, llevadora

Josefina Vidal Morera, poetessa i política

Olga L. Pijoan, artista plàstica conceptual

Rosina i M. Teresa Pera Güell, llibreteres

Dúnia Lorda Vidal, il·lustradora i pintora

Palmira Puig Jiménez, fotògrafa

Rosita Purgimon Gabernet, empresària

Maria del Valle Macias González, escriptora

Pròxims títols

Julia Pomés Figueres, Activista i mestressa de casa

Maria Moreu Sírria.

Infermera.

(Èrrega, 17-10-1926).

Maria Moreu i Sírria va néixer a Èrrega l'any 1926. Filla de Francesc Moreu Balcells, empresari i polític targari, i de Carme Sírria Balcells, modista, va viure la seva infantesa a Èrrega fins als deu anys. En acabar la Guerra Civil, va arribar la repressió i va haver de marxar a Barcelona amb la seva família perquè el seu pare havia estat alcalde republicà de la ciutat de Èrrega i era perseguit per l'exèrcit franquista.

La Guerra Civil va fer que perdessin la major part de les seves pertinences, així com la seva infantesa, que es va veure truncada. La seva joventut va passar entre Barcelona i Badalona. Després de deu anys, la família va tornar a establir-se a Èrrega.

Als vint-i-quatre anys, va fer una substitució d'una infermera amb el doctor Orobitg. Ell, en veure la traça que tenia per a la professió i la vocació d'ajudar les persones, la va animar a tornar a Barcelona i estudiar infermeria. En acabar la carrera, va retornar per exercir d'infermera a Èrrega. Durant la seva vida professional es va dedicar en cos i ànima a cuidar els targarins i targarines. Les seves passions, a part de la infermeria, són la geografia i la història. Sempre ha estat una dona independent. Mai es va casar i va aprofitar aquesta llibertat per viatjar per tot el món i conèixer noves cultures.

La Maria ha dedicat la seva vida a tenir cura de la gent i per aquest motiu continua sent una persona molt estimada a Èrrega. Actualment, amb noranta-set anys, resideix a la Residència El Carme i gaudeix de poder sortir cada dia i parlar amb els veïns i veïnes de la ciutat.